

Національний університет
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут водного господарства та
природооблаштування
Кафедра геології та гідрології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

“ ____ ” _____ 2017 р.

01-05-21

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ЗАПОВІДНА СПРАВА BACKGROUND

(назва навчальної дисципліни)
(name of the discipline)

спеціальність
specialty

101 «Екологія»

101 «Ecology»

(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

спеціалізація
specialization

(назва спеціалізації)
(name of the specialization)

Робоча програма навчальної дисципліни «Заповідна справа» для студентів за спеціальністю 101 «Екологія». – Рівне: НУВГП, 2017. – 22 с.

Розробник: Косяк Д.С., доцент кафедри геології та гідрології, к. геогр. н., доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри геології та гідрології

Протокол від “ ___ ” _____ 20 __ року № ___

В.о. завідувача кафедри геології та гідрології

_____ Мельничук В. Г.

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 101 «Екологія»

Протокол від “ ___ ” _____ 20 __ року № ___

Голова науково-методичної комісії _____ Клименко М.О.

ВСТУП

Анотація

Дисципліна «Заповідна справа» є нормативною навчальною дисципліною та невід'ємним складником формування професійної компетентності студентів. Програма розрахована на студентів спеціальності 101 «Екологія». Програма передбачає комплексне вивчення основ заповідної справи для збереження ландшафтного і біологічного різноманіття, розробки заходів щодо зменшення дії антропогенних факторів на природно-заповідні території та об'єкти, вирішення проблем охорони природи, а також передбачає визначення основних параметрів природно-заповідних територій та об'єктів, ступеню забезпеченості регіону ними. Курс «Заповідна справа» носить міждисциплінарний характер. Щоб розпочати вивчення курсу необхідно засвоїти дисципліни хімія, біологія, зоологія, математика, географія, метеорологія і кліматологія, гідрологія, геологія з основами геоморфології, ґрунтознавство та інші, тобто поєднання курсів гуманітарного циклу із дисциплінами фахової підготовки студентів.

Ключові слова: заповідна справа, природно-заповідний фонд, природно-заповідні території та об'єкти, особливо охоронні території, екологічна мережа, категорії природно-заповідних територій та об'єктів, статус природно-заповідних територій та об'єктів, спеціальний режим охорони.

Abstract

Discipline "Protected Case" is a standard educational discipline and an integral part of the formation of professional competence of students. The program is designed for students of specialty 101 "Ecology". The program provides for a comprehensive study of the basics of conservation works for the preservation of landscape and biological diversity, the development of measures to reduce the impact of anthropogenic factors on natural protected areas and objects, addressing the problems of nature conservation, and also provides for the identification of the main parameters of natural protected areas and objects, degree of security of the region by them. The course "Protected Case" is interdisciplinary. In order to begin studying the course, it is necessary to master the disciplines of chemistry, biology, zoology, mathematics, geography, meteorology and climatology, hydrology, geology with the basics of geomorphology, soil science and others, that is, the combination of courses in the humanitarian cycle with the disciplines of students' professional training.

Key words: protected nature reserve, natural reserve fund, nature

reserves and objects, especially protected areas, ecological network, categories of natural protected areas and objects, status of nature-protected territories and objects, special protection regime.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузі знань 10 «Природничі науки»	Нормативна навчальна дисципліна	
	Спеціальність 101 «Екологія»		
Модулів – 1	Рівень вищої освіти: бакалавр	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>не передбачене</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	16 год.	2 год.	
	Практичні, семінарські		
	14	4 год.	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	60 год.	84	
	Індивідуальні завдання: -		
Вид контролю:			
залік	залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 52 % до 48 %.

для заочної форми навчання – -6,6 % до 93,4%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців екологів базових знань із заповідної справи та вивчення особливостей природно-заповідних територій з метою розробки режимів їх охорони та раціонального використання, формування системи знань про основні закономірності взаємодії людини і природи; розробки заходів щодо зменшення дії антропогенних факторів на природно-заповідні об'єкти.

Завданням дисципліни є вивчення механізму управління процесами природокористування та охорони довкілля, специфіки використання адміністративних, правових, економічних і виховних важелів впливу на природокористувачів. Предметом дисципліни є природно-заповідні території та об'єкти, обґрунтування режимів охорони та управління ними.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні поняття та законодавчу базу заповідної справи; історію становлення, сучасне становище, перспективи та проблеми розвитку заповідної справи; категорії територій та об'єктів природно-заповідного фонду України та їх характеристику; структуру, передумови та принципи створення екологічної мережі; статус (ранги) природно-заповідних територій та об'єктів; режими охорони природно-заповідних територій та об'єктів; етапи та основні показники виділення соціологічного пріоритету для кожної природно-заповідної території (ПЗТ); оцінку значущості ПЗТ за загальними та спеціалізованими показниками та напрямки міжнародного співробітництва в даній галузі;

вміти: аналізувати позитивні або негативні тенденції розвитку заповідної справи, враховуючи загальні площі ПЗТ та об'єктів певного регіону, наявності заповідних територій різних рангів заповідності у

різні часи; дати характеристику заповідного об'єкту та території за запропонованим алгоритмом, обґрунтувати доцільність створення заповідного об'єкту та території за переліком умов та проаналізувати унікальність, цінність, ландшафтне різноманіття існуючого заповідного об'єкту та території; визначати режим охорони ПЗТ та об'єктів згідно функціонального зонування та аналізувати його доцільність за звітами про діяльність заповідних територій; за критеріями виділяти екологічні мережі території, аналізувати її відповідність ландшафтним умовам та обґрунтовувати оптимальність існуючої мережі заповідних територій і об'єктів в Україні за відповідними принципами створення екомережі; аналізувати використання заповідних територій та об'єктів у природоохоронних, науково-дослідних, рекреаційних цілях та для потреб моніторингу навколишнього природного середовища за запропонованими критеріями; аналізувати просторове розміщення заповідних об'єктів на певній території, користуючись критерієм репрезентативності та запропонувати вдосконалення мережі територій та об'єктів ПЗФ; розраховувати збитки, нанесені порушенням режиму на ПЗТ; визначати структуру та закономірності функціонування природних комплексів, впливу на них антропогенних факторів на певній заповідній території та розробляти рекомендації щодо збереження та відновлення заповідних природних комплексів; обґрунтовувати необхідність створення у прикордонних місцевостях міждержавних заповідних територій.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Науково-теоретичні засади заповідної справи

Тема 1. Історія становлення заповідної справи як науки

Поняття та сутність заповідної справи. Об'єкт дослідження, завдання та методи. Особливо охоронні території. Поняття про екологічну мережу та її структуру. Міжнародні екологічні мережі. Перші заповідні об'єкти на території сучасної України. Етапи

розвитку заповідної справи в Україні. Сучасний стан природно-заповідного фонду України. Перспективи розвитку природно-заповідного фонду. Законодавчі акти щодо розвитку заповідної справи в Україні. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття.

Тема 2. Поняття про природно-заповідний фонд (ПЗФ) України, особливості його формування та управління

Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Статус (ранг) категорій ПЗФ. Форми власності на природно-заповідних територіях та об'єктах. Основні засоби збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Види використання природно-заповідних територій. Созологічний пріоритет та його етапи. Показники сталого розвитку ПЗТ. Позначення ПЗФ на місцевості. Громадський контроль за станом природно-заповідного фонду.

Тема 3. Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду Міжнародним союзом охорони природи (МСОП)

Категорії МСОП (сувора охорона, національний парк, пам'ятка природи, територія управління екосистемами (видами), територія охорони ландшафту, територія охорони ресурсів, антропологічні (антропічні) резервати, території багатопільового використання, біосферні резервати, об'єкти Світової спадщини), їх задачі управління та критерії відбору таких територій.

Тема 4. Управління та правове забезпечення функціонування природно-заповідного фонду

Управління природно-заповідними територіями України. Організаційна структура державних органів та установ у сфері управління природно-заповідним фондом України. Державна служба заповідної справи. Порядок створення та оголошення територій та об'єктів ПЗФ. Резервування цінних для заповідання природних територій та об'єктів. Державний кадастр та аудит ПЗФ. Економічне забезпечення та функціонування ПЗФ. Науково-дослідні роботи на територіях природно-заповідного фонду. Літопис природи. Закордонний досвід управління природоохоронними територіями. Міжнародне співробітництво в галузі заповідної справи.

Тема 5. Природні та біосферні заповідники

Статус та завдання природних заповідників. Режим охорони природних заповідників. Особливості природних заповідників України. Режим охорони природних заповідників. Розрахунок охоронних зон природних заповідників. Завдання та умови створення біосферних заповідників. Біосферні резервати. Міжнародна мережа біосферних резерватів. Біосферні заповідники України, статус, завдання та режим охорони. Функціональні зони біосферних заповідників.

Тема 6. Національні природні парки

Статус, завдання та режим охорони. Типи національних природних парків. Зонування національних природних парків. Особливості національних природних парків.

Тема 7. Регіональні ландшафтні парки. Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища

Статус, завдання, режим охорони та управління. Регіональні ландшафтні парки України. Критерії створення РЛП. Зонування території РЛП. Органи управління РЛП. Статус, завдання та режим охорони заказників. Типи заказників. Заказники України. Пам'ятки природи. Типи пам'яток природи. Режим охорони пам'яток природи. Заповідні урочища. Статус заповідних урочищ. Режим охорони заповідних урочищ.

Тема 8. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу

Ботанічні сади України. Статус та завдання ботанічних садів. Зонування ботанічних садів. Режим охорони ботанічних садів. Дендрологічні парки України. Статус та завдання дендрологічних парків. Зонування дендрологічних парків. Режим охорони дендрологічних парків. Зоологічні парки. Статус завдання та режим охорони. Зонування зоологічних парків. Парки пам'ятки садово-паркового мистецтва. Зонування та режим охорони парків пам'яток садово-паркового мистецтва.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	денна форма					заочна форма					
		у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади заповідної справи												
Тема 1. Історія становлення заповідної справи як науки	10	2	2				7					10
Тема 2. Поняття про природно-заповідний фонд (ПЗФ) України, особливості його формування та управління	10	2	2				8		2			10
Тема 3. Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду Міжнародним союзом охорони природи (МСОП)	15	2	2				7					11
Тема 4. Управління та правове забезпечення функціонування природно-заповідного фонду	10	2	2				8					11
Разом за змістовим модулем 1	45	8	8				30		2			42

Змістовий модуль 2. Території природно-заповідного фонду

Тема 5. Природні та біосферні заповідники	15	2	1			7			2			11
Тема 6. Національні природні парки	10	2	2			8			2			11
Тема 7. Регіональні ландшафтні парки. Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища	10	2	1			7						10
Тема 8. Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу	10	2	2			8						10
Разом за змістовим модулем 2	45	8	6			30			4			42
Усього годин	90	16	14			60	90	2	4			84

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Загальна характеристика природно-заповідного фонду адміністративного або природного району	2	
2	Розрахунок загальних показників оцінки природно-заповідного фонду	2	2
3	Розрахунок спеціалізованих показників природно-заповідного фонду. Оцінка ботанічної та фауністичної значущості природно-заповідних територій	2	2

4	Визначення ресурсної цінності природно-заповідного фонду	2	
5	Визначення естетичної цінності ландшафтів з метою їх заповідання	2	
6	Позначення природно-заповідних територій та об'єктів за допомогою знаків та аншлагов. Розрахунок та проектування охоронних зон природно-заповідних територій та об'єктів	2	
7	Обчислення шкоди від порушення режиму охорони природно-заповідного фонду	2	
Разом		14	4

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять (0,5 год./1 год. занять) – 16 год.;
- підготовка до контрольних заходів (6 год. на 1 кредит ЄКТС) – 18 год.;
- опрацювання окремих тем програми або їх частин, які викладаються на лекціях – 26 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перші заповідні об'єкти на території сучасної України. Міжнародні договори в збереженні ландшафтного і біологічного різноманіття	8
2	Форми власності на природно-заповідних територіях та об'єктах. Основні засоби збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Громадський контроль за станом природно-заповідного фонду.	8
3	Категорії МСОП, їх задачі управління та критерії відбору таких територій.	6
4	Управління природно-заповідними територіями України. Організаційна структура державних органів та установ у сфері управління природно-заповідним	8

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	фондом України. Державна служба заповідної справи. Економічне забезпечення та функціонування ПЗФ. Міжнародне співробітництво в галузі заповідної справи.	
5	Особливості природних заповідників України. Біосферні резервати. Міжнародна мережа біосферних резерватів.	6
6	Особливості національних природних парків України	8
7	Регіональні ландшафтні парки. Заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища	8
8	Природно-заповідні об'єкти колекційно-паркового типу	8
Разом		60

7. Методи навчання

Програма побудована за модульним принципом, де кожний модуль є логічною завершеною частиною курсу. У процесі викладання курсу застосовуються наступні методи навчання: лекції, на яких студент засвоює елементи теоретичної основи дисципліни; практичні заняття, на яких студент отримує практичні навички у розв'язанні питань наукового спрямування; ділові ігри, круглі столи та семінарські заняття, де студенти обговорюють та набувають здібностей дискутувати щодо питань заповідної справи, категорій природно-заповідних територій та об'єктів, їх особливостей, створення та резервування таких ПЗТ, функціонального їх зонування, організації та управління, а також ведуть розрахунки загальних та спеціалізованих показників оцінки природно-заповідного фонду, розраховують та проектують охоронні зони природно-заповідних територій та об'єктів, обчислюють шкоду від порушення режиму охорони природно-заповідного фонду.

8. Методи контролю

Для діагностики знань використовується система зі 100-бальною шкалою оцінювання. Поточний контроль знань виконують за одним

модулем шляхом проведення 90 хвилинної письмової модульної контрольної роботи, яка включає два питання лекційного матеріалу та самостійної роботи, а також за результатами захисту практичних робіт. Підсумковий контроль проводиться в тестовій формі за навчальним матеріалом, який розглядався на лекціях, практичних та самостійних роботах.

Поточний контроль знань проводиться тестуванням і оцінюванням виконаних практичних та самостійних робіт. Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне (усне) опитування та письмове після вивчення змістових модулів;
- виконання практичних та самостійних робіт;
- підсумковий письмовий тестовий модуль – залік, після якого виставляється загальний бал.

Для діагностики знань використовується рейтингова система ECTS зі 100-бальною шкалою оцінювання.

Оцінювання результатів самостійної роботи студентів проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, індивідуальні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента недостатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	13	12	13	13	13	12	12	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90 – 100	зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для виконання розрахункової графічної роботи «Проектування прибережних захисних смуг, водоохоронних зон та зон санітарної охорони» студентами напряму 0926 — «Водні ресурси», 0708 — «Екологія» спеціальності 6.092600 «Гідромеліорація» і 6.070801 «Екологія та охорона навколишнього природного середовища» денної та заочної форм навчання. // А.В. Яцик, Ю.М. Грищенко, Л.А. Волкова — Рівне: НУВГП, 2005. — 28 с.
2. Методичне керівництво по розрахунку антропогенного навантаження і класифікації екологічного стану басейнів малих річок України/ А.В. Яцик, А.М. Петрук, А.П. Канаш та ін. — К.: УНДІВЕП, 1992. — 40 с. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://lektsii.org/5-48672.html>.
3. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт з курсу “Раціональне використання і охорона водних ресурсів” студентами спеціальності 7.070801 (Визначення платежів та розміри збитків за скиди забруднюючих речовин у поверхневі води).
4. Проектування, упорядкування та експлуатація водоохоронних зон водосховищ / ВБН 33-4759129-03-05-92 — К., 1993 — 74 с. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://forum.dwg.ru/showthread.php?t=35349>.

11. Рекомендована література

Базова

1. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. / За загальною редакцією М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. — К.: 2003. - 306 с. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://keitk.at.ua/bib/zapovidna_sprava_v_ukrajini_navchalnij_posibnik.doc.
2. Про екологічну мережу: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV //Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 45. — С. 502. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1864-15>

Допоміжна

1. Андриенко Т.Л., Плюта П.Г., Прядко Е.И., Каркуциев Г.Н. Социально-экологическая значимость природно-заповедных территорий Украины. — К.: Наук. думка, 1991. — 160 с. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

2. Борејко В.Е. История заповедного дела в Украине. Серия: История охраны природы. Вып. 2, К.: Киевский эколого-культурный центр, 1995. – 184 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecoethics.ru/old/m05/84.html>.
3. Червона книга України. Рослинний світ. К.: Укр. енциклопедія, 1996. – 608 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?isbn=9663822368>.
4. Червона книга України. Тваринний світ. К.: Укр. енциклопедія, 1996. – 460 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Червона_книга_України
5. Актуальні проблеми створення Деснянсько-Старогутського національного парку та шляхи її вирішення. Матеріали науково-практичного семінару (Середина-Буда, 19-20 листопада 1997 р.). – К., 1998. - 105 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: prugoda.in.ua/podesinna/page/18/.
6. Актуальні проблеми створення Надслучанського регіонального ландшафтного парку та перспективи їх вирішення // Матеріали науково-практичного семінару. – Рівне: РДТУ, 1999. – 99 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mydisser.com/en/catalog/view/22721.html>.
7. Андриенко Т. Л., Попович С.Ю., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Полеский государственный заповедник. Растительный мир.- К.: Наукова думка, 1986.- 208 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
8. Андриенко Т. Л., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Растительный мир Украинского Полесья в аспекте его охраны.- К.: Наукова думка, 1983. - 216 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ua.textreferat.com/referat-5188-3.html.
9. Андрієнко Т.Л. Грищенко Ю.М., Прядко О.І. Регіональні ландшафтні парки України: стан та перспективи створення. /Актуальні проблеми створення Надслучанського регіонального ландшафтного парку та шляхи їх вирішення. Матеріали науково-практичного семінару (Березне). Рівне: РДТУ, 1999. – С. 7-13. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: undiwer.com.ua/files/Ekologiya_bioriznomanittya_dlya_sajjtu.pdf.
10. Андрієнко Т.Л. Клестов М.Л., Прядко О.І. Мережа регіональних ландшафтних парків України: наукові та організаційні

основи створення. – К., 1996. – 35 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.botany.kiev.ua/doc/andr_ubil_kn.pdf.

11. Андрієнко Т.Л., Антонова Г.М., Єршов А.В. Край лісів та імлістих боліт. Розповідь про природоохоронні об'єкти Рівненської області. - Львів: Каменяр, 1988.- 86 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.twirpx.com > ... > Географія > Географія України.

12. Андрієнко Т.Л., Онищенко В. А., Клестов М.Л., Прядко О.І., Арап Р.Я. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації (під ред. д.б.н. Т.Л. Андрієнко). Київ: Фітосоціоцентр, 2001. – 60 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.botany.kiev.ua/onyshchenko.html.

13. Веденьков Е.П., Ющенко А.К. Заповідник Асканія-Нова / Заповідники України и Молдавии. - М.: Мысль, 1987.- С.113 – 137. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Асканія-Нова_\(заповідник\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Асканія-Нова_(заповідник)).

14. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 24. – С.189. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр.

15. Волошинова Н.О., Бачук В.А., Грищенко Ю.М. Заповідний край лісів, боліт, озер. – Рівне: Видавництво ВАТ “Рівненська друкарня”, 2007. – 200 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgirbis_64.exe?..

16. Голубець М.А. Біотична різноманітність і наукові підходи до її збереження. Львів: Ліга-Прес, 2003. – 32 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ecology.dp.ua/index.php/eco/article/view/244>

17. Грищенко Ю.М., Антонова Г.М., Яковишина М.С., Головка О.В., Мартинюк А.М. Заповідне урочище "Сосонки" – смарагдовий скарб Рівного. Путівник, Рівне: ПП "Параграф +", 2005.- 32 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: libr.rv.ua/ua/library/get/40/.

18. Дермансько-Мостівський регіональний ландшафтний парк: проблеми становлення. Під ред. Т.Л. Андрієнко, Ю.М. Грищенка. – К.: Карбон: Літа, 2001. – 134 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna...s=ua...

19. Дубина Д. Азово-Сивашський національний природний парк // Жива Україна.- 1999.- С. 7/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ecolabel.org.ua/upload/VEB_1-2.pdf.

20. Екологічна мережа Новгород-Сіверського Полісся/ Панченко С.М., Андрієнко Т.Л., Гаврись Г.Г., Кузьменко Ю.В. – Суми: Університетська книга, 2008. – 92 с. / [Електронний ресурс]. – Режим

21. Заповідна справа в Україні на межі тисячоліть. – Канів, 1999.- 224 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: referats-wiki.ru/14-8757.html.

22. Заповідники і національні парки України. К.: Вища школа, 1999. – 232 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc...

23. Заповідні перлини Хмельниччини / під ред. Т.Л. Андрієнко. – Хмельницький, 2006. – 220 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.khnu.km.ua/.../Vudannya_zapovidni_perlini_xmel_K....

24. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р., № 880-р / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/880-2007-p.

25. Методичні рекомендації щодо збереження лісових екосистем на територіях природно-заповідного фонду України різних категорій. К., 2003. – 56 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...

26. Методичні рекомендації щодо розробки Положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду України. К., 1999. – 7 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: old.menr.gov.ua/.../513-nakaz-vid-12-07-2013-309-pro-zat...

27. Положення про громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища (4.08.94 р., № 81). / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0229-94.

28. Положення про єдині державні знаки та аншлаги на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України (затверджено наказом Мінприроди від 29 березня 1994 р., № 30). / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0072-94.

29. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України, 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 41. – с. 346. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12.

30. Про природно-заповідний фонд України: Закон України, 16 червня 1992 р. // Відомості Верховної Ради, 1992. – № 34. – с. 502. /

zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12.

31. Руденко Л., Шевченко Л., Ющенко О. Географічні підходи до визначення оптимальної мережі заповідних територій в Україні. //Ойкумена, № 2, 1995. - С. 57-62. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/ecology/1999/2-1-4.pdf.

32. Сто (100) великих заповідників и парков / Авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2004.- 416 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: lib.mou.su/Pasporta/pasport_sto_velikikh.doc.

33. Шацький національний природний парк. Наукові дослідження 1983-1993 р.р./ Редколегія: Алексєєвський В.С., Горун А.А., Карпенко Н.І. і ін. - Світьязь, 1994. - 218 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/4183/.../zuzuk_2.p...

34. Якимчук А.Ю. Економіка та організація природно-заповідного фонду: Монографія. – Рівне: Ред.-вид. Центр НУВГП, 2007. – 208 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...

35. Юрцев Б.А., Кучеров И.Б. Флористические критерии // Критерии и методы формирования экологической сети природных территорий. Вып. 1. – 2-е изд. – М.: Центр охраны дикой природы СоЭС, 1999. – С. 8 – 10. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.neen.narod.ru/referencies.htm.

36. Кучеров И. Б., Рывкин А. Б. , Щербина С. С., Веселова Е. М, Евстигнеев О. И. Геоботанические (синдинамические) критерии // Критерии и методы формирования экологической сети природных территорий. Вып. 1. – 2-е изд. – М.: Центр охраны дикой природы СоЭС, 1999. – С. 11 – 15. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: neen.narod.ru/geobot.htm.

37. Соболев Н.А., Евстигнеев О.И.. Ландшафтно-картометрические критерии и методы // Критерии и методы формирования экологической сети природных территорий. Вып. 1. – 2-е изд. – М.: Центр охраны дикой природы СоЭС, 1999. – С. 23 – 31. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dissercat.com/.../landshaftnyi-podkhod-v-formirovani-ekologicheskogo-karkas...

38. Яцик А.В., Грищенко Ю.М., Волкова Л.А., Пашенюк І.А. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління: Підручник для студентів вищих навч. Закладів. К.: Генеза, 2007. – 360

Електронний репозиторій НУВГП

1. 075-101 Кушнірук, Ю. С. та Яковишина, М. С. (2011) *МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до виконання контрольної роботи з дисципліни “Заповідна справа” для студентів за напрямом підготовки 6.040106 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” заочної форми навчання (Кримський НКЦ)*. [Методичне забезпечення] - <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/2514>
2. Будз О. П. Гідрологія : інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення / О. П. Будз. – Рівне : НУВГП, 2008. – 168 с. - <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/1842>

12. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>
6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
7. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
8. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>
9. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування